

خطاهای درمانی و ایمنی بیمار

مورد استفاده کادر درمان مراکز بهداشتی و درمانی و مسئولین ایمنی بیمار در بیمارستان بر اساس بخشی از سرفصل درس خطاهای انسانی به همراه راهنما و روش های کاربردی

تالیف:

دکتر محسن پورصادقیان

عضو هیات علمی گروه مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار، مرکز تحقیقات

عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

امین بابائی پویا

عضو هیات علمی گروه مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار، دانشگاه علوم پزشکی

اردبیل

شیرین نصراالله نژاد طسوج

کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، مسئول ایمنی بیمار، بیمارستان هفتم تیر

سرشناسه	: پورصادقیان، محسن، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	: خطاهای درمانی و ایمنی بیمار: تألیف محسن پورصادقیان، امین بابائی پویا، شیرین نصرالله نژاد
مشخصات نشر	: تهران: سایه سلامت، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۷ص: مصور، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۷-۴۴-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: اشتباه‌های پزشکی
موضوع	: Medical errors
موضوع	: اشتباه‌های پزشکی — پیشگیری
موضوع	: Medical errors -- Prevention
موضوع	: پزشکان — خطای شغلی
موضوع	: Physicians -- Malpractice
موضوع	: بیماران — پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع	: Patients -- Safety measures
شناسه افزوده	: بابایی پویا، امین، ۱۳۶۵ -
شناسه افزوده	: نصرالله‌نژاد طسوج، شیرین، ۱۳۶۵-
رده‌بندی کنگره	: RY29 / 8
رده‌بندی دیوئی	: 61
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۸۶۸۲

- عنوان: خطاهای درمانی و ایمنی بیمار
- نویسندگان: محسن پورصادقیان، امین بابائی پویا، شیرین نصرالله نژاد طسوج
- ناشر: سایه سلامت
- نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۰
- قطع و تعداد صفحات: ۱۴۷ صفحه وزیری
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- بها: ۵۱۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۷-۴۴-۹

کلیه حقوق برای مولفان محفوظ است و هرگونه تکثیر به هر شکل بدون اجازه مولفان و ناشر ممنوع می‌باشد و پیگرد قانونی دارد

Contents

۱	 کلیات، تعاریف و مفاهیم
۵	 مقدمه و مثال های خطاهای پزشکی و درمانی
۹۹	 تعاریف و روش ها و شرح کاربرد مفاهیم:
۱۰۲	 دیدگاه ها نسبت به خطای انسانی
۱۰۲	 طبقه بندی خطاهای انسانی:
۱۰۳	 طبقه بندی براساس حالات (رفتارهای) قابل مشاهده:
۱۰۳	 طبقه بندی براساس مگافیزم های روانشناسی خطا:
۱۰۵	 عوامل موثر در بروز خطا:
۱۰۶	 تکنیک های نسل اول و دوم فرایند ارزیابی قابلیت اطمینان انسانی (HRA):
۱۰۸	 پیشگیری و کاهش خطای انسانی
۱۱۰	 مطالعات انجام شده وارائه روش های کاربردی

منابع

انسان از همان بدو خلقت، بمنظور امرار معاش و امکان ادامه زندگی نیاز به انجام کار و تلاش داشته است. خداوند در قرآن کریم می فرماید " لیس الانسان الا ما سعی " و از طرفی، انجام هر گونه کاری، همراه با انجام فعالیت ها و وظایف مختلف می باشد که در حین انجام این فعالیت ها و وظایف ممکن است دچار خطا و اشتباه شود که این امر می تواند موجب بوجود آمدن خطرات و عوارض گوناگون و جبران ناپذیر گردد. داشتن زندگی عاری از خطر، آرزو و هدف تمام مردم در همه اعصار بوده است، زیرا میل به ایمنی و امنیت، بخش تفکیک ناپذیری از ماهیت وجودی تمامی انسان ها می باشد. از طرف دیگر بشر همواره در تلاش برای زندگی و راحتی بیشتر بوده و در این راه، سعی کرده است با ایجاد تغییر در طبیعت، متغیرهای آن را به خدمت خود درآورد . لذا سیر تحول علوم انسانی از عصر شکار به عصر حاضر هر چند که به بهره وری روز افزون انسان از منابع خدادادی منتهی شد ولی از بعد دیگر او را با معضلات جدید و جدی تری رو برو ساخت. چرا که انسان ها با روند روبه رشد خود برای تامین نیازهای خود شروع به کشف و اختراع وسایل جدید و بکارگیری تکنولوژی های جدیدتری نمودند که مجموع این تلاش ها به افزایش سریع و روز افزون آن ها در ایجاد و سرعت بخشیدن به تغییرات دلخواه انجامید، ولی این پیشرفت ها به همان نسبت اثرات مثبت، به تاثیرات منفی نیز منجر گردید. زیرا همین تغییرات خود عوامل پیش بینی نشده ای را بدنبال داشتند که باعث بروز آسیب، صدمه و خسارات مختلف گردیدند. در سال های اخیر، اثرات سوء توسعه های تکنولوژیکی از قبیل حوادث و بیماری های ناشی از کار و صنعت به حدی بحرانی شده است که حتی روند رو به رشد انسان در زمینه فن آوری های نوین به شدت زیر سوال رفته است (۱).

تنوع و وجود جنبه های مختلف کاری و شغلی و پیچیدگی آن حتی می تواند روی عملکرد و رفتار انسان اثر گذاشته و موجب شود اعمال نا ایمن توسط انسان در حین انجام کار بروز پیدا کند و او دچار خطا بصورت خواسته و نا خواسته شود که این امر خود می تواند موجب بروز حوادث و خطرات و سایر مشکلات مربوط به سلامتی گردد (۲).

خطاهای انسانی از جمله مباحثی هستند که در جهان مدیریت نظری و عملی امروز، بخش قابل توجهی از وقت، بودجه و توجه صاحب نظران و مدیران را به خود اختصاص می دهند. ساختار کار کارکنان یک سازمان، یکی از عواملی است که در زمینه کاهش خطاهای انسانی، نقش موثری ایفا می کند (۲).